

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 X

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2025

29 515

Aanpak regeldruk en administratieve lasten

Nr. 6

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 september 2024

De verslechterde wereldwijde veiligheidssituatie en de toegenomen dreiging benadrukt het belang van een sterke krijgsmacht. We moeten rekening houden met een situatie waarin ook onze samenleving ernstig wordt ontwricht. We willen verdere oorlog in Europa voorkomen en daarom moeten we laten zien dat we voorbereid zijn op een grootschalig en langdurig conflict. Het is daarom van het grootste belang dat Defensie de afschrikking, inzetbaarheid en het uithoudingsvermogen op een zo kort mogelijke termijn vergroot. Wij werken elke dag hard aan deze opgave en versnellen daarom voor Defensie cruciale processen, waaronder ook het inkoopproces. Onderdeel van dit proces is de aanbestedingsfase.

Met deze brief geef ik invulling aan de toezeggingen aan de Kamerleden Valstar (VVD) en Dassen (Volt)¹ om uw Kamer nader te informeren over bestaande acties om de administratieve lastendruk te verminderen en daarmee het inkoopproces te versnellen. Op 4 juli jl. heb ik bij u aangegeven² dat ik, gezien het grote belang, de urgentie en de complexiteit van dit vraagstuk de tijd heb genomen om dit uit te diepen.

De doorlooptijden en lastendruk van de inkoop- of aanbestedingsfase zijn voor een groot deel afhankelijk van Europese aanbestedingswetgeving en rijksbeleid. In de huidige oranje fase bereiden we ons voor op een mogelijke oorlogssituatie en heeft Defensie meer dan in vreedstijd, de groene fase, ruimte nodig om de krijgsmacht versneld te versterken. Het is de verantwoordelijkheid van Defensie om zich voor te bereiden op de dreigingen die we signaleren en dreigingen die we nog niet kennen. Defensie zal daarom voor het kunnen optreden in NAVO verband en het kunnen voldoen aan het NATO Force Model, meer en sneller dan voorheen ruimte zoeken in de uitzonderingsbepalingen van de Aanbestedingswet 2012 en de Aanbestedingswet op Defensie en Veiligheidsgebied. Dit geldt voor zowel civiele als militaire goederen en diensten die Defensie

¹ TZ202307-058 en TZ202402-001

² Kamerstuk 36 410-X-96.

inkoopt in het kader van het NATO Force Model. Naar verwachting zullen we deze ruimte ook zoeken voor andere behoeftes die nodig zijn voor het kunnen uitvoeren van Hoofdtak 1. In het geval van oorlog, de rode fase, bevat de aanbestedingswetgeving uitzonderingen die de benodigde vrijheid van handelen voor Defensie al garanderen.

Het meer en sneller een beroep doen op uitzonderingsbepalingen draagt bij aan vermindering van de lastendruk waardoor het inkoopproces sneller en wendbaarder wordt om tijdig in de inkoopbehoeftes – verband houdend met het NATO Force Model – te voorzien. Ik verwacht dat de toepassing van deze maatregel per aanschaf een versnelling van ca. twee tot twaalf maanden oplevert.

Om op termijn de regeldruk structureel te verminderen en het inkoopproces te versnellen heb ik ingezet op meerdere trajecten:

- Wijzigen van Europese (aanbestedings)wetgeving;
De beoogde wijziging richt zich op het gebruik kunnen maken van lopende contracten van andere lidstaten³ en vice versa, zonder dat dit is aangekondigd in de oorspronkelijke aanbestedingsprocedure. Deze maatregel draagt bij aan het vergroten van het aandeel uitwisselbaar en gestandaardiseerd materieel tussen lidstaten. Met dit traject is de grootste versnelling in tijd te behalen.
- Discussiedocument (non-paper) Europese Commissie;
Samen met nationale en Europese partners werkt Defensie aan een non-paper die moet leiden tot een uitspraak (interpretatieve mededeling) van de Europese Commissie. Deze mededeling heeft betrekking op de mogelijkheid een beroep te kunnen doen op de uitzondering van dwingende spoed. Denk hierbij aan opdrachten voor civiele producten en diensten zoals medicijnen en strategische transportcapaciteit die bedoeld zijn voor het (voorbereid zijn) op Hoofdtak 1.
- Nationale wet- en regelgeving;
Binnen de Rijksoverheid neemt Defensie een actieve rol in het voorkomen en verminderen van lastendruk. Defensie neemt onder andere deel aan het Rijksbrede programma Bureaucratie en Regeldruk Inkoopdomein Rijksoverheid (BRIR) en is intensief betrokken bij het voorstel tot vaststellen van de nieuwe *Circulaire grensbedragen* onder de Aanbestedingswet 2012. Dit voorstel moet leiden tot een vermindering van de administratieve lastendruk van inkoopers.
- Defensie regelgeving;
Defensie is een pilot gestart om de administratieve lasten van het Voorafgaand financieel Toezicht (VT) te verlagen. Dit levert versoepeling van het proces op door bij gebruik van raamovereenkomsten alleen daar waar nodig financiële controlestappen uit te voeren. De uitkomsten van deze pilot worden in Q4 van 2024 verwacht. Tussentijdse reacties op de pilot zijn positief.

Naast al deze acties op inkoopgebied kijkt Defensie kritisch naar versnelingsmogelijkheden bij alle stappen die aan het inkoopproces voorafgaan. Snellere besluitvorming over de aankoop van goederen en diensten zorgt dat onze mensen zo snel mogelijk beschikken over wat ze nodig hebben om hun werk te kunnen doen. In de noodzaak om te versnellen kijk ik ook naar de daarvoor benodigde interne organisatiecultuur. De uitdagingen waar Defensie nu voor staat, vragen om een cultuur die leidt tot realisatie.

Bovenstaande initiatieven reduceren de doorlooptijden van procedures, dringen regeldruk terug en versnellen de inkoop- of aanbestedingsfase.

³ Deze maatregel is reeds ten dele opgenomen in de Act in Support of Ammunition (ASAP) EU verordening en in het Commissievoorstel voor een verordening ter oprichting van het European Defence Industry Programme (EDIP).

Dit draagt direct bij aan de kernopdracht van Defensie om gevechtskracht te leveren voor een geloofwaardige afschrikking. Dit doen we om een toekomstig conflict te voorkomen en de veiligheid van Nederland en het NAVO-gedragsgebied te garanderen.

De Staatssecretaris van Defensie,
G.P. Tuinman